

Н.Я. БОНДАРЧУК

**ВПЛИВ ЙОДНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ФІЗИЧНИЙ РОЗВИТОК
СТУДЕНТІВ З РІЗНИХ БІОГЕОХІМІЧНИХ ЗОН ЗАКАРПАТТЯ**

*Ужгородський національний університет,
Ужгород, Україна*

Вступ. Особливу проблему не лише в Україні, а й в усьому світі становить йоддефіцитний стан. Функція щитоподібної залози пов'язана з йодною забезпеченістю організму. Закарпатська область належить до біогеохімічного регіону України з екологічно зумовленою недостатністю йоду, що призводить до гіперплазії щитоподібної залози (ЩЗ), погіршення розумового та фізичного розвитку людини [1, 2].

Методи дослідження: вміст тироксину (T_4 , нмоль·л⁻¹) в сироватці крові у студентів-юнаків визначали радіоімунологічним методом; педагогічне тестування (для визначення рівня фізичної підготовленості).

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз показників свідчить, що важливі параметри функціональної активності ЩЗ у юнаків гірських районів (ГР) знаходяться на більш низькому рівні, ніж у їх одноліток з низинних районів (НР) області. Кількість T_4 в крові у студентів ГР в 1,4 раза менша, ніж у студентів з НР, відповідно 72,66 нмоль·л⁻¹ і 102,99 нмоль·л⁻¹, $p < 0,001$. Порівняльний аналіз показників фізичної підготовленості свідчить про кращий розвиток юнаків з НР ($p < 0,001$). Студенти з ГР поступаються своїм одноліткам у бігу на 100 м; 3000 м; у стрибках в довжину з місця; підтягуванні ($p < 0,001$). Перевагою юнаків ГР є розвиток гнучкості ($p < 0,001$).

Функціональний стан щитоподібної залози та фізична підготовленість студентів (юнаків)
Ужгородського національного університету (n = 227)

Показник	Низинні райони (n = 110)	p	Гірські райони (n = 117)	p
Біг 100 м, с	13,75 ± 0,05	p < 0,001	14,17 ± 0,43	p < 0,001
Біг 3000 м, хв	13,79 ± 0,09	p < 0,001	14,16 ± 0,09	p < 0,001
Стрибок у довжину, см	220,16 ± 1,35	p < 0,001	210,43 ± 0,94	p < 0,001
Підтягування, разів	8,74 ± 0,45	p < 0,001	7,94 ± 0,36	p < 0,001
Гнучкість, см	16,7 ± 0,48	p < 0,001	17,02 ± 0,40	p < 0,001
T_4 , нмоль·л ⁻¹	102,99 ± 2,49	p < 0,001	72,66 ± 1,69	p < 0,001

Отримані дані свідчать про більш низький рівень гомеостазу тиреоїдних гормонів у студентів з ГР в порівнянні з студентами НР, що має велике пристосувальне значення в умовах йодного дефіциту. Показники активності ЩЗ значною мірою залежать від географічного розташування місцевості. Аналіз кількісних і якісних показників фізичної підготовленості виявив, що у студентів кількісні результати виконання техніки фізичної вправи, як правило, характеризують гірші кількісні показники.

Висновки. Низькі показники функцій ЩЗ та загальна йодна забезпеченість організму студентів Закарпаття є одним із факторів впливу на фізичний розвиток студентів. Дані з фізичної підготовленості студентів дозволяють дійти висновку про неадекватність нормативних програмних вимог з фізичного виховання ВНЗ та необхідність подальшого їх вдосконалення.

1. Delange F., Burgi H. Недостаточность йода и ее последствия у населения европейских стран. Обзоры // Научный журнал ВОЗ. — 1994. — С. 87—95.
2. Фабрі З.Й., Росток Л.М. та ін. Оцінка йодної недостатності в різних біогеохімічних зонах Закарпаття // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Медицина". — 2001. — Вип. 16. — С. 153—156.

РЕКРЕАЦІЯ І СПОРТ ДЛЯ ВСІХ

VIII